

Santiago de Compostela, a 6 de marzo de 2021

Amnistía Internacional entrega 140.000 firmas no Congreso para pedir unha lei eficaz contra a violencia sexual

---

Amnistía Internacional valora positivamente o Anteproxecto de *Lei Orgánica de Garantía Integral da Liberdade Sexual*, da que se espera que proximamente inicie a súa fase parlamentaria, e que pretende abordar de maneira integral as violencias sexuais cometidas contra as mulleres, as nenas e os nenos, en calquera ámbito de relacións ou por parte de descoñecidos. A organización valora positivamente que o consentimento sexa a clave para definir a violencia sexual e estea no centro do anteproxecto, tal e como se recolle *no Convenio do Consello de Europa sobre prevención e loita contra a violencia contra as mulleres*, coñecido como *Convenio de Istambul*.

“A finais de 2018, co informe *Xa é hora de que me creas*, Amnistía Internacional poñía a violencia sexual na axenda política, denunciando a falta de recursos para as vítimas de violencia sexual e a desigual atención que estas recibían nas distintas comunidades autónomas. É unha boa noticia contar dous anos despois cun Anteproxecto de lei que inclúe algunhas das principais peticións da organización relativas á prevención, detección, investigación, sanción e reparación das vítimas de violencias sexuais de forma integral”, manifestou Virginia Álvarez, responsable de política interior de Amnistía Internacional España.

Puntos positivos do Anteproxecto

Amnistía Internacional, que participou nas consultas sobre o Anteproxecto, valora como positivos varios aspectos reclamados pola nosa organización, como:

- **O consentimento**ponse no centro da lei, ao considerar violencia sexual todo acto de natureza sexual non consentido ou que condicione o libre desenvolvemento da vida sexual en calquera ámbito público ou privado. Ademais a reforma do Código Penal, formulada polo anteproxecto, elimina o termo de abuso sexual, xa non comprendido pola sociedade, que levou a miles de mulleres e organizacións feministas a protestar na rúa tras algunhas sentenzas xudiciais. Esperamos que se poida mellorar a proposta de reforma do Código Penal para evitar interpretacións que puidesen menoscabar os dereitos das mulleres.
- O recoñecemento do dereito á **asistencia integral especializada e accesible** para as vítimas de violencia sexual a través da creación de **Centros de Crises** que atendan as mulleres vítimas de violencia sexual as 24 horas do día, todos os días da semana, tal e como recomenda o Consello de Europa. Para iso, tamén se propón como prioritario a **formación con enfoque de xénero** dos axentes (policía, persoal sanitario, forenses e persoal da administración de xustiza) que poderían estar en contacto coa vítima de violencia sexual,

COMUNICADO

para facer fronte a estereotipos e prexuízos que puidesen prexudicar á muller se decide iniciar unha demanda xudicial.

- O impulso de reformas como a da *Lei de Axuizamento Criminal* ou o *Estatuto da Vítima* para evitar a revitimización das vítimas de violencia sexual no proceso penal. O Anteproxecto expón que non se lle fagan preguntas sobre a súa vida privada ou os seus antecedentes sexuais, ou que, en caso de facerse, non sexan admitidas a trámite, tal e como recomenda o *Convenio de Istambul*. Amnistía Internacional documentou en numerosas ocasións como as mulleres lembran ter vivido unha experiencia traumática durante todo o proceso xudicial.
- O recoñecemento do **dereito á reparación para as vítimas** de violencia sexual, así como a creación dun programa administrativo de reparación. Amnistía Internacional espera que se aseguren adecuados mecanismos para a súa implementación e desenvolvemento.

Tempo para mellorar

O Anteproxecto de Lei, que xa foi informado polos órganos consultivos, segue tendo posibilidades de mellorar e solucionar algúns desaxustes importantes.

- Aínda que a **reforma do Código Penal** que propón o Anteproxecto é máis acorde aos estándares internacionais, segue contando con aspectos pouco definidos como a contemplación de que o Tribunal poida aplicar unha rebaixa punitiva en base a un concepto tan impreciso como o de “a entidade menor do feito”.

"Ao longo destes anos, vimos nas mulleres vítimas de violencia sexual o impacto da interpretación xudicial, en moitos casos cargada de estereotipos, e como estas interpretacións as foron revitimizando. Preocúpanos que a utilización dun concepto xurídico tan indeterminado como o de "menor entidade do feito" contribúa aínda máis a que os tribunais realicen interpretacións estereotipadas", salientou Virginia Álvarez.

- O feito de que **non se esixa unha denuncia ou unha condena** para que haxa recoñecemento de violencia sexual é unha boa noticia porque facilita o acceso a servizos e dereitos das vítimas. Pero esta medida debe ser unha oportunidade para harmonizar toda a lexislación e garantir que todas as vítimas de violencia accedan ao máximo estándar de protección.

“Cómpre asegurar que non se están creando "clases de vítimas" con diferentes recoñecementos de dereitos e diferentes mecanismos de acceso a servizos e axudas. Amnistía Internacional considera que esta lei supón un cambio de paradigma importante que debe chegar a todas as vítimas de violencia de xénero”, manifestou Virginia Álvarez.

- Debe aclararse tamén como se implementará a Lei, unha vez aprobada, tendo en conta a competencia das comunidades autónomas en moitos ámbitos que afectan á mesma. Existen 17 leis autonómicas sobre violencia de xénero, incluídas vítimas de violencia sexual, os seus respectivos catálogos de dereitos e as súas diversas axudas. As comunidades autónomas teñen competencia exclusiva en aspectos como

a asistencia integral ás vítimas ou a asistencia letrada gratuíta. Unha preocupación que sinala tamén o último informe sobre España do *Grupo de Expertas contra a Violencia contra as Mulleres e a Violencia Doméstica* (GREVIO).

“A día de hoxe, a atención ás vítimas de violencia sexual segue sendo desigual nas diferentes comunicadas autónomas. En relación coa posta en marcha de recursos para a súa atención coordinada e permanente, só Asturias e o Concello de Madrid contan con centros de crises; e nove comunidades autónomas (Andalucía, Aragón, Baleares, Cantabria, Castela A Mancha, Castela León, Comunidade Valenciana, País Vasco e Murcia) ofrecen asistencia coordinada e permanente para vítimas de violencia de xénero e violencia sexual. O Anteproxecto debería incidir na necesidade de recursos, acompañados de orzamentos específicos e suficientes, que terían que poñerse en marcha para garantir unha asistencia igualitaria a todas as mulleres vítimas de violencia sexual”, sinalou Verónica Barroso, responsable de relacións institucionais de Amnistía Internacional España.

Outras ausencias salientables do Anteproxecto de lei. Non se tipifica como tortura a violencia sexual cometida por ou con aquiescencia de **axentes estatais**, tal e como recomenda o Comité contra a Tortura. Non se contemplan medidas específicas para a protección de **vítimas menores** das persoas da súa contorna, ou a virtualidade da dispensa de declarar, e tampouco se coordina coa *Lei Orgánica de Protección Integral á Infancia e a Adolescencia fronte á violencia*, actualmente en tramitación. E aínda que se menciona ás **vítimas de trata** con fins de explotación sexual, seguen sen contemplarse aspectos relevantes sobre a súa protección como, por exemplo, a súa detección e identificación.

E por último, unha vez presentada a **memoria económica** que debe acompañar a nomeada lei, esta debe contar cos recursos suficientes para poñer en marcha medidas e mecanismos adecuados para garantir unha atención integral ás vítimas.

Máis de 140.000 firmas entregadas aos grupos parlamentarios

O día 4 de marzo Amnistía Internacional entregou no Congreso dos Deputados máis de 140.000 sinaturas, que apoiaron o manifesto [#NoConsiento. Basta de obstáculos ás vítimas da violencia sexual](#) que contou ademais coa adhesión de 338 organizacións. Con estas firmas, lembramos a deputados e deputadas que nas súas mans está aprobar unha lei eficaz que garanta a prevención, a protección, o acompañamento e a reparación de todas as vítimas de violencia sexual.

Información de contexto

[A Macroencuesta sobre Violencia contra a Muller de 2019](#) por primeira vez facilitou datos sobre violencia sexual. Unha realidade que podería afectar a máis de 2,8 millóns de mulleres maiores de 16 anos no Estado español (o 13'7%) e que segue a denunciarse moi pouco, só o 8 por cento destas mulleres denuncian.

O 25 de novembro de 2020, GREVIO tamén fixo públicas as recomendacións ao Estado español en relación á implementación das súas obrigas contra a violencia de xénero en aplicación do *Convenio de Istambul*.